

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení doktoranda: **PhDr. Radka Pokojová**
Studijní program: Ošetrovatelství
Oponent disertační práce: **doc. PhDr. Lada Cetlová, PhD.**
Školitel: doc. PhDr. Sylva Bártlová, PhD.
Název disertační práce: **Bezpečnost pacienta při poskytování ošetrovatelské péče**

Celkové zhodnocení aktuálnosti a přínosnosti práce

V současné době se mnoho zdravotnických zařízení zabývá zvyšováním kvality a bezpečné péče o pacienty, tedy ochranou pacienta před újmou na zdraví následkem léčebné nebo ošetrovatelské péče. Vytváření bezpečného prostředí na jednotlivých odděleních zdravotnických zařízení, vede ke zlepšení kvality léčebné a ošetrovatelské péče. Již v roce 2004 vyhlásila Světová zdravotnická organizace iniciativu - Světová aliance pro bezpečí pacientů, která je důležitým informačním i edukačním zdrojem pro jednotlivé státy i zdravotnická zařízení při zavádění nástrojů vedoucí k minimalizaci rizik. Předkládaná disertační práce umožňuje pojetí problematiky komplexním přístupem. Zvolené téma je vysoce aktuální a oponent toto téma považuje za velmi důležité pro současné ošetrovatelství.

Formální stránka práce

Práce je logicky strukturovaná, obsahuje všechny požadované komponenty disertační práce. Autorka cituje využitě odborné domácí i zahraniční zdroje dle doporučení (ČSN ISO 690). Oponent nachází označení kapitol disertační práce, popisy tabulek a obrázků - barevně odlišné, než je text celé disertační práce. Také v textu práce oponent nachází jiný typ písma. V kapitole Seznamu použitých zdrojů jsou odkazy na internetové zdroje - zvýrazněny (podtržený text).

Zhodnocení splnění cílů práce

Pro účely výzkumu byly stanoveny tři hlavní a šest dílčích cílů. Autorka vhodně formulovala cíle práce, hypotézy i výzkumné otázky. V části I. výzkumného šetření autorka disertační práce využila kvantitativní metodu pomocí standardizovaného dotazníku - Nemocniční průzkum o kultuře bezpečnosti pacientů - The AHRQ Hospital Survey on Patient Safety Culture (HSOPSC) americké agentury AHQR (The Agency for Healthcare Research and Quality). Ve druhé části výzkumného šetření se zaměřila na zjišťování informací o zdrojích a metodách vedoucích ke zvyšování bezpečnosti pacientů a zlepšování kvality ošetrovatelské péče. Zde využila jeden ze souboru osmi standardizovaných dotazníků projektu - Prouhloubení našeho porozumění o zlepšování kvality v Evropě - Deepening our

Understanding of Quality Improvement in Europe (DUQuE). Standardizovaný dotazník - DUQuE-D - svým zaneřením se orientoval na oblast zdrojů a metod zlepšování kvality a bezpečí. S ohledem na kompozici disertační práce a požadovanou cílovou skupinu respondentů, vyřadila některé položky, ale formulace jednotlivých položek zachovala. Kvalitativní část výzkumu realizovala, jako rozšířené šetření ke kvantitativnímu výzkumu části II. Cílem bylo popsat konkrétnější specifikaci zdrojů a metod používaných pro zlepšení kvality a bezpečí, autorka zde využila polostrukturovaný rozhovor.

Výzkumný soubor A vztahující se ke kvantitativnímu výzkumu část I. tvořilo 331 nelékařských zdravotnických pracovníků podle zákona č. 96/2004 Sb. o nelékařských zdravotnických povoláních, ve znění pozdějších předpisů. Získaná data statisticky testovala v programu R, závislost proměnných neparametrickým Kruskal - Wallisovým testem, dále uvádí p-hodnotu, jež je testovým kritériem pro rozhodování o potvrzení nebo zamítnutí hypotéz. K ověření vztahu mezi stupněm bezpečnosti a jednotlivými položkami dotazníku využila Spermanův koeficient pořadové korelace se stanovením příslušné p-hodnoty.

Výzkumný soubor B vztahující se ke kvantitativnímu výzkumu část II. tvořilo 94 nelékařských zdravotnických pracovníků odpovědných za zjištění kvality a bezpečné ošetrovatelské péče, jednalo se o nelékařské zdravotnické pracovníky v manažerských pozicích. Získaná data vyhodnotila dle projektu DUQuE.

Kvalitativní část výzkumného šetření - části II. - tvořilo 9 osob pracujících na manažerských pozicích, v jejichž popisu práce byla koordinace aktivit směřujících ke zvyšování kvality péče. Zde využila řízené polostrukturované rozhovory a získaná data uspořádala do jednotlivých kategorií.

Cíle práce, podle názoru oponenta, jsou naplněny nejen v teoretické, ale i praktické rovině. Autorka nepochybně prokázala orientaci v problematice. Vytyčené cíle disertační práce byly splněny.

Sumární hodnocení práce

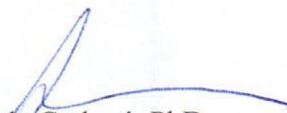
Autorka prokázala velmi dobrou orientaci ve sledované problematice, která se projevuje vlastním myšlenkovým potenciálem. Zároveň schopností využití a srovnání odborných zdrojů.

Práce splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci v souvislosti s udělením titulu Ph.D.

Doporučuji práci k obhajobě.

Na základě úspěšné obhajoby doporučuji, aby byl **PhDr. Radce Pokojové** udělen akademický titul *Philosophiae doctor* (ve zkratce *Ph.D.*), podle § 47 zákona o vysokých školách č. 111/98 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

Jihlava dne 23. 7. 2018

doc. PhDr. Lada Cetlová, PhD.
Vysoká škola polytechnická Jihlava
Katedra zdravotnických studií

POSUDEK OPONENTA DISERTAČNÍ PRÁCE

Jméno a příjmení doktoranda: **PhDr. Radka Pokojová**
Studijní program: Ošetrovatelství
Oponent disertační práce: **doc. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D.**
Školitel: doc. PhDr. Sylva Bártlová, Ph.D.
Název disertační práce: **Bezpečnost pacienta při poskytování ošetrovatelské péče**

Celkové zhodnocení aktuálnosti a přínosnosti zvoleného tématu:

Dílo je příspěvkem z oblasti hodnocení kvality ošetrovatelské péče, která je nezbytným prvkem péče, ale v podmínkách centrální Evropy stále ještě nedostatečně diskutovaným problémem. Autorka aplikuje zejména techniku deskriptivní, historicko-komparativní a interpretativní, v empirické části pak explorativní techniku smíšeného designu výzkumu. Kvantitativní dotazníkový průzkum u 331 NLZP pracujících v přímé péči, doplněný kvantitativní analýzou dotazníkového průzkumu zástupců liniového a vrcholového managementu poskytovatelů zdravotních služeb. A kvalitativní metody jako doplňujícího zdroje informací (n = 9 informantů). Téma práce považuje oponentka za vysoce relevantní pro současné ošetrovatelství s možností podpory role erudované všeobecné sestry při kontinuálním zvyšování kvality péče a bezpečí pacientů. Autorka velmi účelně identifikuje známé oblasti, v nichž jsou realizována a částečně legislativně ukotvena doporučení pro podporu a hodnocení kvality péče. Správně identifikuje slabá místa v rezortu s ohledem na kvalitu zdravotních služeb. Z pohledu oponentky mohly být lépe zachyceny aktuální problémy v rezortu zdravotnictví jako např. problém nedostatku personálu a další faktory ovlivňující implementaci managementu kvality a „best practice“ na lokální úrovni poskytovatelů, s čímž má jistě autorka mnoho profesních zkušeností, které následně v empirické části práce poměrně dobře prezentuje.

Zhodnocení splnění cílů práce (Stanovené cíle a hypotézy):

Cíli *teoretické části* teoreticko-empiricky koncipované práce bylo posouzení názorů zdravotnických pracovníků v přímé péči, či manažerů u poskytovatelů zdravotních služeb na podporu a udržování i hodnocení kvality péče. Cíle byly, dle názoru oponentky, naplněny nejen v teoretické rovině. Autorka nezpochybnitelně prokázala orientaci v problematice hodnocení a kontinuální podpory kvality péče a bezpečí pacientů. Jednotlivé kapitoly teoretické části práce na sebe logicky i stylisticky navazují a jsou vhodným východiskem pro zpracování empirické části práce. Autorka popisuje také zkušenosti ze zahraničí a využívá zahraniční zdroje pro podporu tzv. „best practice“ a cituje rovněž relevantní zdroje tuzemské.

V *empirické části* práce jsou vhodně formulovány cíle práce, hypotézy i výzkumné otázky. Odpovídajícím způsobem je také prezentována operacionalizace jednotlivých výzkumných pojmů. Autorka uvádí do vzájemného vztahu nejvýznamnější determinující faktory, které by mohly ovlivnit získané výsledky u sledované populace zdravotnických pracovníků a umožnit srovnání v kvantitativní části průzkumu. Oponentka oceňuje zejména využití standardizovaného nástroje pro sběr dat v průzkumu. Částečně nejasný

je proces výběru respondentů, jednalo se o motivované osoby v oblasti podpory kvality péče, ale to autorka jistě doplní a vysvětlí v průběhu obhajoby. Oponentka významně oceňuje srovnání výsledků hodnocení kvality z pohledu řadových pracovníků a liniového i top managementu, jen by bylo vhodné a zajímavé, aby byly tyto dvě skupiny a zjištění z jejich dotazníkových formulářů více diskutovány v kontextu potenciálního využití pohledů obou stran. Možnost diskuse a srovnání získaných dat mezi oběma sledovanými soubory je však zcela jistě limitována také faktem nepoměru počtu respondentů v jednotlivých skupinách (což by bylo možné eliminovat vhodnou analýzou), ale zejména skutečností, že průzkum nebyl realizován tak, aby umožnil nalezení souvislostí u respondentů od stejných poskytovatelů péče. Na výborné úrovni je také statistické zpracování a analýza dat.

Významně pozitivně je nezbytné ocenit doplňující kvalitativní studii u zástupců managementu poskytovatelů zdravotních služeb. Autorka v interpretaci promítá své dlouholeté profesní zkušenosti a patrný je projev „vědeckého“ potenciálu a růstu autorky, který se potvrdila také v již zmíněném doplnění zjišťovaných údajů v kvalitativní části studie. Drobným nedostatkem u popisu kvantitativního i kvalitativního průzkumu je fakt, že v metodice je přímo uveden popis výzkumného soboru, který běžně spadá do části výsledky, ale možná se jedná o doporučení metodiky daného pracoviště.

Formální nedostatky – empirická část práce Design průzkumu je zkonstruován na bázi objektivně správně formulovaných dílčích výzkumných cílů. Autorka provedla průzkum na základě výsledků předchozích studií realizovaných v zahraničí. Statistická data vykazují výbornou matematickou úroveň zpracování, přičemž autorka využívá dosavadních výsledků analýzy dimenzí výzkumného nástroje ze zahraničí (AHRQ dimensions). Grafické zpracování analyzovaných dat je také na vysoké odborné úrovni a umožňuje čtenáři jednoduše se orientovat v analýzách i závěrech práce (většina grafů je tzv. samovysvětlujících a intuitivních, což je důležité při interpretaci pro širokou odbornou, ale i laickou veřejnost).

Formální nedostatky obecné:

Autorka cituje využitě odborné zdroje dle doporučení. U některých tvrzení o rozvoji procesu hodnocení kvality péče absentují recentní zdroje zejména publikované vedením rezortu zdravotnictví, ale tento fakt mohl být ovlivněn obdobím, v němž byl text finalizován, a zdroje nebyly veřejně dostupné.

Sumární hodnocení práce:

Práce je psána čtivým, vysoce odborným a kultivovaným stylem s ojedinělými drobnými stylistickými a typografickými nedostatky. Autorka prokázala velmi dobrou orientaci ve sledované problematice, která se projevuje vlastním myšlenkovým potenciálem autorky a schopností využití a srovnání odborných zdrojů. V celé práci je prezentováno také osobní zaujetí tématem a schopnost vnímat problematiku ošetrovatelské péče citlivě, s přístupem a snahou o rovnováhu v požadavcích a možnostech klinické praxe a přesto proaktivně. Právě z toho důvodu by ale bylo možno očekávat podrobnější rozpracování doporučení pro praxi. Autorka je uvádí spíše heslovitě a poměrně stručně. Bylo by vhodné, aby při obhajobě práce uvedla konkrétní doporučení, která například využívá ve své profesní praxi a návrhy, které následně uvádí v závěrech práce. Oponentka významně oceňuje opakované zdůraznění

přínosnosti vědního oboru Ošetrovatelství v kvalitě ošetrovatelské péče a role jednotlivce i týmové spolupráce a systémových opatření.

Závěr:

Práce splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci v souvislosti s udělením titulu Ph.D.

Doporučuji práci k obhajobě.

Na základě úspěšné obhajoby doporučuji, aby byl PhDr. Radce Pokojové udělen akademický titul *Philosophiae doctor* (ve zkratce *Ph.D.*), podle § 47 Zákona o vysokých školách č. 111/98 Sb. ve znění pozdějších předpisů

V Brně dně 14. 7. 2018

podpis oponenta disertační práce.....

doc. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D.